

**Likabehandlingsplan
och
Plan mot kränkande behandling
för
Fortuna förskola**

2020/2021

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	s.3
2. Kränkande särbehandling och Diskrimineringsgrunder.....	s.3
3. Vår vision.....	s.4
4. Utvärdering av föregående mål och arbetssätt.....	s.5
5. Kartläggning.....	s.5
6. Nulägesanalys.....	s.6
7. Mål och konkreta åtgärder.....	s.7
7.1 Våra mål.. ..	s.7
7.2 Läroplanen.....	s.8
7.3 Konkreta åtgärder.....	s.8
8. Uppföljning och utvärdering.....	s.9
9. Förebyggande och främjande insatser.....	s.9
9.1 Främjande insatser.....	s.9
9.2 Förebyggande insatser.....	s.100
9.3 Till dig som förälder.....	s.10
10. Ansvarsfördelning.....	s.11
11. Åtgärder/tillvägagångssätt vid kränkning, diskriminering m.m.....	s.111
11.1 Vid enstaka kränkning.....	s.11
11.2 Vid allvarliga och/eller upprepade kränkningar.....	s.12
11.3 Kränkningar vuxen – barn.....	s.122
11.4 Rutiner för dokumentation.....	s.12
Bilagor	
Minnesanteckningar kring kränkande behandling s.....	s. 13
Dokumentation i ärende gällande kränkande behandling och/eller diskriminering.....	s.144
Instruktioner för dokumentation gällande <i>Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling</i>	s.17
Överenskommelse rörande Likabehandlingsplan på Fortuna förskola.....	s.18

1. Inledning

Det demokratiska värdet ska utgöra grunden för all verksamhet i förskolan och skolan. All planering och alla aktiviteter ska genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Utgångspunkten för arbetet på vår förskola är att alla barn ska behandlas likvärdigt. Alla barn ska ha samma möjligheter och rättigheter att utvecklas och lära.

På Fortuna förskola utgår vi ifrån skollagen (Skoll 2010:800) och läroplanen (Lpfö 18) i vår verksamhet på våra avdelningar Jollen och Skutan. Alla pedagoger och personal som arbetar på förskolan bär ett gemensamt ansvar för att barn inte utsätts för kränkande eller diskriminerade handlingar under sin tid på förskolan.

Nytt för året är att barnkonventionen nu blivit svensk lag sedan 1 januari 2020. Detta innebär att det blir tydligt att barn är egna individer och har egna rättigheter. Barnets bästa ska vara utgångspunkt och deras åsikter och tankar ska tas tillvara på vid bedömningar och tillämpningar av beslut som rör barn.

2. Kränkande särbehandling och diskrimineringsgrunder

Lpfö 18, s. 5:

”Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas”.

Förskolan ska förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling. Kränkande behandling definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund som finns nedan, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

6 kap. 10 § Skollagen (2010:800)

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i

samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.”

Diskrimineringslagen (2008:567), har för ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett de 7 i lagen fastställda diskrimineringsgrunderna;

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etniskt tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

3. Vision

På Fortuna förskola arbetar vi efter ledorden **Trygghet- Kunskap- Glädje**.

Trygghet - är grunden för att barnen ska utvecklas och stommen för allt lärande i förskolan. För att bli trygg i sig själv och miljön behöver förskolan ha ett bra bemötande och ett demokratiskt förhållningssätt där alla respekterar varandra. Vi uppmuntrar mångfald och tar tillvara på varandras olikheter på förskolan. Vi har en öppen dialog med barnen och deras vårdnadshavare om trygghet och vad de upplever viktigt för att trivas på förskolan.

Kunskap –är inget vi på förskolan kan "ge" barnen. Däremot vill vi hjälpa barnen att kunna tillämpa och omvandla information, välja tillvägagångssätt och hitta strategier för att kunna känna tillit till sin egen förmåga att lösa problem och möjlighet att förstå sin omvärld. Kunskap hos barnen önskar vi nå genom variation och flexibilitet i lärandet samt strävan efter att möta allas behov efter varierade förutsättningar. Barnen och deras vårdnadshavare görs delaktiga i lärandet genom möjlighet till insyn, engagemang och inflytande i verksamheten.

Glädje- Det ska finnas en glädje i lärandet och nyfikenhet att lära mer. På förskolan ska vi erbjuda roliga, lustfyllda pedagogiska lekar/övningar/material och stimulerande inne- och utemiljöer att lära, leka och utvecklas mer i.

Vi har tron att barn som är trygga och respekterade på förskolan och upplever verksamheten som positiv och glädjefylld, vågar utmana sig i lärandesituationer och kan på så sätt generera kunskap.

4. Utvärdering av föregående mål och arbetssätt

Under läsåret 2019/2020 kände vi att vi ville arbeta mer för att fortsätta stärka barnens självkänsla. Barnen hade bra grundförutsättningar med små barngrupper där de alla visade att de var trygga, men vi hade en önskan om att vissa barn skulle våga ta för sig mer och stå för sina egna tankar och värderingar. Samtidigt kände vi att några behövde öva på att lyssna på kamraterna och försöka ta till sig hur de upplevt olika situationer.

Vi har arbetat med kompismaterialet på både Jollen och Skutan och läst böcker som "säg förlåt" och "prata om det". Tillsammans har vi dramatiserat olika vardagssituationer, haft boksamtal, ritat och skapat kring just känslor, läst massagesagor, haft dagliga dialoger och gjort många samarbetsövningar- allt för att öka förståelsen och empatin för kamraterna.

Resultatet har fallit väl ut och barnen har under året växt ihop som barngrupp både på Jollen och Skutan. Det finns en omtanke om varandra och även om konflikter inträffar och ord yttras kan barnen i allt större utsträckning själva vara med och lösa konflikten. Vi upplever att barnen i större utsträckning väljer aktiviteter efter sina egna önskningar och fler barn vågar uttrycka sig inför kamraterna och visar på ökad självkänsla.

För att ge alla barn förutsättningar att lära och utvecklas har vi arbetat mycket i smågrupper. Vi ser hur samtliga barn kommer fram mer i smågrupperna- även de yngsta. En av smågrupperna utmärkte sig särskilt och barnen där kom fram och tog för sig markant mer i den åldersindelade smågruppen. I uteaktiviteterna vågade de utmana sig mer och samtidigt fanns en härlig uppmuntran mellan varandra. Detta arbetssätt, med åldersindelade smågrupper med ökad utevistelse, önskar vi ha under läsåret 2020/2021 med, men vi ser redan nu under början av hösten hur vi möter på svårigheter iom de Coronarestrektioner som finns i samhället och den personalfrånvaro som följer därav. Visionen och grundtankarna förändras däremot inte och i den mån det går följer vi planen.

Slutligen hade vi som mål att barnen i större utsträckning skulle våga stå för sina handlingar. Att kunna erkänna att allt inte blev som planerat eller att be om ursäkt på ett uppriktigt och ärligt sätt om man råkat såra någon är en del av livet. Vi önskade att barnen själva skulle tala om när de gjort något som av kompis uppfattats som taskigt och våga säga " Det var jag" istället för att skylla från sig. Här ser vi fortfarande att en del behöver stå för sina handlingar och detta kommer vi arbeta vidare med genom bla. Kompismaterialet.

5. Kartläggning

Varje år, inför upprättande av en ny likabehandlingsplan, gör vi en sammanställning av den kartläggning som gjorts under året för att på så sätt kunna upptäcka eventuella risker för trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering. Vi använder oss av följande kartläggningsmetoder:

- **Barnens tankar.** På Fortuna förskola görs barnen delaktiga i diskussioner om den sociala miljön. Hur vill vi ha det på vår förskola? Vilka regler ska vi ha och varför? Att konflikter sedan uppstår är en del av ett normalt socialt samspel och då finns vi vuxna där - i första hand som observatörer men vid behov som vägledare för att hjälpa barnen att kunna lösa konflikten. Samma regler ska så långt som möjligt gälla för alla barn och vuxna på förskolan.

- **Observationer och reflektioner från pedagoger.** Vi pedagoger är närvarande med barnen i deras lek och aktiviteter och observerar vad, var och hur barnen gör samt hur de pratar med och om varandra. Det vi ser diskuteras kontinuerligt i det löpande kvalitetsarbetet på respektive avdelning, men också i pedagogiska diskussioner under personalmöte, utvärderingsdagar m.m.

- **Dokumentation.** Då vi arbetar mycket med värdegrundsfrågor blir detta en del av barnets pedagogiska dokumentation (i Tyra). Här kommer också barnens tankar och upplevelser fram och vårdnadshavarna blir delaktiga.

- **Föräldrarnas tankar.** Vi för en kontinuerlig dialog med föräldrarna om hur de upplever barnets trivsel, trygghet och miljö på förskolan. På föräldramöten diskuterar vi olika aspekter ur likabehandlingsplanen och vårt pedagogiska värdegrundsarbete. Vi har också en föräldraenkät som föräldrarna ombeds fylla i med frågor som rör vårt likabehandlingsarbete och utvecklingssamtal där vi samtalar med föräldrarna om barnets trivsel, trygghet och visar konkret med hjälp av dokumentationen hur vi arbetar med likabehandlingsfrågor. På hemsidan finns information om klagomålshantering och det är föräldrarna informerade om.

6. Nulägesanalys

När vi ser till året som gått upplever vi att det känns som att vi alla har en gemensam syn på likabehandlingsarbetet och tillsammans i dialog med barnen hjälps åt att skapa en trygg verksamhet. Vi har en kontinuerlig dialog med vårdnadshavare och de deltar och svarar på så väl Attitydundersökning och Likabehandlingsenkäter.

Av höstens likabehandlingsenkät (svarsfrekvens ca 70%) framkommer att vårdnadshavarna generellt tycker att barnen trivs mycket bra och att både barn och vårdnadshavarna känner sig trygga med pedagogerna och vår verksamhet. De kommenterar också att de ser att vi arbetar med värdegrundsfrågor genom bl.a. kompis materialet och de skriver med att de inte kan se några diskrimineringstendenser. Det framkommer att något barn hemma berättar om enstaka konflikter barn emellan, men inget som gör att de uttrycker någon oro.

När vi tillsammans med barnen pratar om vår sociala miljö och hur vi önskar ha det, är barnen överens om vilka regler som ska gälla. Barnen pratar mycket om att man ska vara bra kompis. Att alla ska hjälpas åt och att alla ska få vara med. Inne på Jollen kan vi se en stor empati hos barnen. De är måna om varandra och efter egen förmåga försöker de hjälpa sina kompisar under dagen. Om någon är ledsen är de snabbt där och tröstar. **Vi ser att en del barn inne på Skutan har stort fokus på ålder, och vi har nu påbörjat ett mer riktat arbete för att öka respekten för de yngre kamraterna.** Exempel på detta kan vara att de små inte får vara med i kajan, dinosaurieleken osv. Vidare, kommer vi enligt ovan, **arbeta**

vidare på att man ska våga stå för sin handling själv och inte bara berätta att kompisar gjorde detsamma. Kommentaren bland de äldre barnen är ofta ” Hen gjorde också.”.

När vi ser till den pedagogiska miljön i verksamheten och våra lokaler anser vi att de är könsneutrala. Vi har under sommaren renoverat i ljusa och varma färger. Miljöerna är sådana att de inbjuder till olika aktiviteter och de kan förändras över tid. Vi har tex. ett hus på respektive avdelning, som nu då vi har tema skogen, är tänkt vara ett ”Skogshus” som vi inreder tillsammans med barnen. I övrigt är det skapande miljöer, läshörna, utklädnings/rollek, cafe, djur och utforskande material som kikare m.m. som alla barn leker med. Lego finns i olika varianter och versioner och playmo, bilar och petshop leks med i samma del och ibland i samma lek. Alla barn erbjuds allt. Vi har också fått en projektor på väggen för att kunna projicera olika miljöer i rummet i ett pedagogiskt syfte. Vi är mycket utomhus i våra fina omgivningar, och även på gården finns det många olika lekaktiviteter för alla barn. Barnen känner sig också trygga utanför gården och tycker om att gå på små utflykter och upptäcka saker.

Vad gäller det pedagogiska materialet upplever vi att vi inte förutsätter något efter kön utan känner barnen så pass väl att vi anpassar aktiviteter och material efter deras intressen. Vi strävar efter en verksamhet där alla kan vara med och anpassar aktiviteter efter barnens behov och förutsättningar. **Här ser vi en utmaning i att göra inkluderande samlingar för de lite yngre barnen** där de naturligt kommer till tals och vågar ta för sig. Det är något vi kommer arbeta med under året då vi också nu har fler små barn i verksamheten på båda avdelningarna.

Vad gäller religion och traditioner finns det absolut en risk att vi framställer firandet av jul, midsommar m.m. som en norm då vi endast har barn som alla firar jul och andra traditionella västerländska högtider samt kommer från familjer med traditionellt västerländska värderingar. Det är självklart så att vi anpassar oss efter de barn vi har i verksamheten. Börjar barn med annan trostillhörighet kommer vi prata om de högtiderna med och självklart uppmärksamma dem. Ibland leder samtal med barnen oss också naturligt in på detta område och vi diskuterar tillsammans hur det ser ut i olika delar av världen.

7. Mål och konkreta åtgärder

Med ovan reflektion i bakhuvudet har vi valt följande mål för 2020/2021:

7.1 Våra mål

- Att uppmuntra åldersöverskridande lek där de äldre barnen välkomnar de yngre såväl utomhus som inomhus.
- Ge de yngre barnen ökade förutsättningar att komma fram i samlingar och aktiviteter.
- Att skapa en inkluderande verksamhet där alla kan acceptera varandra, samarbeta tillsammans, vänta på sin tur och stå för sina handlingar.

7.2 Läroplanen

I läroplanen Lpfö 18 finns bland annat att läsa följande som styrker målen ovan:

"Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation." s. 5

"Förskolan ska uppmuntra barnen att föra fram sina tankar och idéer och skapa förutsättningar för detta. Barnens åsikter ska tas tillvara i utbildningen och de ska få möjlighet att bilda sig egna uppfattningar och göra val utifrån sina egna förutsättningar." s. 5

"Den (Utbildningen) ska kontinuerligt utmana barnen vidare genom att inspirera till nya upptäckter och kunskaper. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt" s. 6

"Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande" s. 12

7.3 Konkreta åtgärder

Även fortsättningsvis kommer vi att arbeta med materialet "Kompisböckerna" för att synliggöra situationer som kan uppstå och föra diskussioner kring barnens agerande på förskolan. Vi kommer också fokusera på att lösa problem tillsammans i åldersintegrerade smågrupper- vilket leder till ökat samarbete mellan åldrarna. Varje liten grupp kan sedan få uppdrag och tillsammans måste de prata och planera hur de ska lösa uppgiften. För att vidare uppmuntra barnen till samtal mellan åldrar kommer vi ha gå-kompisar där åldern skiljer. Vi är närvarande pedagoger i leken både utomhus och inomhus så att vi kan uppfatta hur barnen leker och kommunicerar med varandra. Alla barn ska få vara med i leken och vi tar oss tid att resonera och förklara med barnen när situationer uppstår där någon känner att de inte får vara med eller lyssnas på i leken. På Fortuna förskola ska ingen väljas bort!

Att ta ansvar för sina handlingar och står för något man gjort mot sina kompisar är svårt för många. Det är lätt att tycka att kompisen agerat fel, men svårare att inse och stå för att man själv gjort detsamma. Vi försöker resonera med barnen, men också uppmuntra och berömma dem som visar omtanke och respekt för sina kompisar. Fokuserar vi på det positiva och ger mycket beröm till dem som står för vad de gjort, ber om ursäkt, eller på annat sätt visar omtanke så blir stämningen på förskolan också mer positiv och uppmuntrande.

För att inkludera även de yngre barnen i samlingar/aktiviteter, sätter personalen sig in mer i deras situation och funderar kring deras fokus och intressen. Alla pedagoger håller också ögon och öron öppna efter intressanta utbildningar, föreläsningar, material eller tänkbara studiebesök som skulle kunna vara till hjälp. En viktig förutsättning är att vi kan fortsätta arbeta i åldersindelade smågrupper där vi kan stärka deras tilltro till sin egen förmåga, vilket kommer bli den största utmaningen detta Corona-år. När de vågar ta plats i lilla gruppen blir

det en lättare övergång till den större, och om innehållet också är anpassat för dem ökar chansen att de ska våga ta plats även där.

8. Uppföljning och utvärdering

För att säkerställa att arbetet med likabehandlingsplanen och kränkande behandling sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har vi på förskolan tagit fram följande punkter för att säkra kvaliteten i arbetet:

- Nyanställd personal och vikarier skall informeras om likabehandlingsplanen av rektor eller handledare.
- Minst en gång/ termin under personalmöte/planeringsdag diskuteras likabehandlingsplan och värdegrund för att säkerställa att den efterlevs och eventuella uppföljningar görs.
- Ny plan görs en bit in på höstterminen, med en ny analys av nuläget och nya målsättningar och åtgärder utefter barngrupp och behov.
- Varje hösttermins mitt går likabehandlingsenkäten ut till vårdnadshavare- resultatet kommer med i läsårets likabehandlingsplan.
- Varje läsår ger Helsingborgs stad ut en Attitydundersökning till vårdnadshavare som även den berör frågor som trygghet och trivsel. Detta resultat följs upp och diskuteras med både pedagoger och styrelse.

9. Förebyggande och främjande insatser

Främjande arbete handlar om att hitta och stärka positiva förutsättningar för att alla barn ska ha lika rättigheter och möjligheter. Förebyggande arbete syftar till att minimera risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Arbetet omfattar alla diskrimineringsgrunderna och bedrivs utan att fokusera på ett särskilt problem på förskolan

9.1 Främjande insatser

- Vi utvecklar barnens sociala kompetens genom att kontinuerligt arbeta med värdegrundsmaterial.
- Vi visar respekt för varandra, accepterar varandras olikheter och ser dessa som tillgångar.
- Vi arbetar dagligen med att se och bekräfta det enskilda barnet både inför sig själv och inför gruppen. Utgångspunkten i det pedagogiska förhållningssättet är att pedagogen ska lita på det kompetenta barnet och dess förmåga.
- På förskolan pågår ständigt ett arbete kring kamratrelationer och hur vi bör vara mot varandra. Detta går till genom att återkoppla i leken, arbeta i mindre grupper och att man som vuxen är en bra förebild.
- Vi ser också till att tydligt och bestämt markera om något barn blir illa behandlat och ger barnen verktyg för att hantera konfliktsituationer. Detta sker genom att bland annat uppmuntra, berömma, klara av att säga nej, att man som vuxen står upp och säger ifrån.

- Vi arbetar i små grupper för att alla ska komma till tals.
- Pedagoger anpassar grupper och verksamhet till att passa alla barn och tillvaratar barnens intressen och kunskaper i planeringen av den pedagogiska verksamheten.
- Vi är närvarande aktiva vuxna som har god överblick och insyn i barnens aktiviteter och samtal.
- Vi bemöter varje situation där vi ser att barnet känner sig utsatt genom att möta upp barnets känsla och bekräftar den.
- Alla pedagoger bemöter barnets funderingar och frågor på ett professionellt sätt.
- Vi är medvetna om att vi är goda förebilder inför barnen. Därför ska ett positivt förhållningssätt mot såväl barn som andra vuxna präglade vår verksamhet.
- Vi arbetar för att alla barn ska mötas av positiva pedagoger och känna sig välkomna i förskolan.
- Vi hälsar alla barn och föräldrar välkomna då de kommer till förskolan för dagen. Vi har en daglig kontakt och en öppen dialog med föräldrar för att de ska känna sig trygga med sitt barn på förskolan.

9.2 Förebyggande insatser

- Vi arbetar för tydliga rutiner och gränssättningar i vardagen, tränar barnen på att lösa konflikter med vuxnas stöd och socialt samspel där de får lära sig att se konsekvenserna av sina handlingar samt lära känna igen känslor både hos sig själv och hos andra.
- Vi har ett gemensamt förhållningssätt för var gränserna går när det gäller trakasserier, mobbning eller annan kränkande behandling.
- Vi är närvarande aktiva pedagoger som delar upp sig i de olika aktivitetsrummen såväl ute som inne för att uppmärksamma trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Likabehandlingsplanen finns alltid tillgänglig på förskolans hemsida för föräldrar och andra som är intresserade av förskolans värdegrundsarbete.
- Förskolan informerar föräldrarna om verksamhetens innehåll och om barnets utveckling och trivsel via utvecklingssamtal, föräldramöten, TYRA, styrelsemöten och dokumentation på avdelningen.

9.3 Till dig som förälder

Du som förälder har ett stort ansvar. Om förskola och hem tar klart avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnet. Barnet tränas att ta ansvar och att alltid säga till en vuxen om barnet på något sätt blir utsatt för våld. Detta gäller även när barnet ser någon annan blir utsatt.

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning eller funktionshinder eller för annan kränkande behandling så prata alltid med personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens eget barn

kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

Som vuxna har vi en skyldighet att ingripa när vi ser ett kränkande beteende. Om vi inte gör det kan det tolkas som att vi accepterar beteendet.

10. Ansvarsfördelning

Ledningen har det yttersta ansvaret för att främja likabehandling och för att förhindra och förebygga att något barn utsätts för diskriminering och/eller trakasserier. Förskolan/skolan har skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot alla former av diskriminering och trakasserier. Ledningen har det övergripande ansvaret för att arbetet med jämställdhet och mångfald bedrivs på ett målinriktat sätt. Det operativa ansvaret för arbetet med jämställdhet och mångfald har personalen och ytterst ansvarig där är rektorn.

All personal har ett ansvar för att se till att diskriminering och trakasserier inte förekommer inom förskolan. Förskolans policy är att trakasserier och diskriminering inte accepteras. Varje medarbetare har ett eget ansvar att motverka diskriminering och trakasserier.

11. Åtgärder/tillvägagångssätt vid kränkning, diskriminering m.m.

Likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling avser situationer då:

- barn kränker barn
- vuxna kränker barn

Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling så har han eller hon tillsammans med arbetslaget skyldighet att utreda händelsen. Om detta inträffar så går vi till väga på följande sätt:

11.1 Vid enstaka kränkning

- A. Pedagogen som får kännedom om kränkningen har samtal med den kränkte så snart som möjligt och samlar information om händelseförloppet.
- B. Samtal hålls sedan med den som utförde kränkningen. En tydlig markering görs att beteendet inte är okej. Frågor ställs kring handlingen och eventuella bakomliggande orsaker. Fråga vad barnet kunde ha gjort istället. Visa på andra alternativ till det oönskade beteendet. Samtalet ska leda till att barnet får en förståelse för hur den kränkte upplevde situationen, samt förstår allvaret i händelsen och upphör med kränkningen.

C. Arbetslaget informeras.

D. Föräldrarna till de involverade barnen informeras.

11.2 Vid allvarliga och/eller upprepade kränkningar

A. Pedagogen använder samma tillvägagångssätt som vid enstaka kränkning steg A, B och C samt att dokumentation genomförs.

B. Föräldrarna till de involverade barnen kontaktas snarast och delges information kring händelsen. Dialog förs kring vidare agerande i den omedelbara situationen.

C. Ledningen informeras. Beslut tas om anmälan ska göras till andra myndigheter.

D. Samtal hålls med föräldrarna till det barn som har genomfört kränkningen. Ledningen medverkar. Vidare åtgärder diskuteras och bestäms.

E. Uppföljningssamtal hålls med samtliga berörda där åtgärderna följs upp och utvärderas.

F. Samtliga insatser dokumenteras.

11.3 Kränkningar vuxen – barn

Förskolan ska förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling. Kränkande behandling definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Förbudet för personal att utsätta barn för kränkningar gäller inte tillrättavisning som är befogad för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnet kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn känner sig kränkt. Förskolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Vid kränkning bör den personal som uppmärksammar kränkningen föra ett enskilt samtal med personen i fråga. Ledningen ska alltid informeras.

11.4 Rutiner för dokumentation

För dokumentation av kränkning ska den bifogade blanketten för *Minnesanteckningar kring kränkande behandling och/eller diskriminering* och blanketten för *Dokumentation i ärende gällande kränkande behandling och/eller diskriminering* alltid användas.

Minnesanteckningar kring kränkande behandling
(används vid enstaka kränkning)

Barnets namn: _____ Datum för det inträffade:

Beskrivning av kränkning:

Vad har inträffat och när?

Vilka är inblandade?

Vem såg händelsen/fick informationen?

Åtgärd:

Uppföljning – när och hur?

Föräldrar kontaktade: _____ Ja _____ Nej Datum:

Namn:

Dokumentet ifyllt av: _____

Datum: _____

Dokumentation i ärende gällande kränkande behandling och/eller diskriminering

(används vid utredning av allvarliga och/eller upprepade kränkningar)

Barnets namn:

Anledning till utredning

Har den drabbade varit utsatt tidigare? (kortfattad beskrivning)

Åtgärder som vidtagits tidigare

Aktuell händelse

Den drabbades beskrivning av händelsen:

Annan persons version Namn: Befattning:

Annan persons version Namn:

Befattning:

Vårdnadshavare kontaktade: ____ Ja ____ Nej Datum:

Vårdnadshavarens synpunkter/ Om nej anledningen till det:

Åtgärder

Ansvarig: _____

Beslut:

Kontakt med annan myndighet (vilken samt datum) :

Underskrifter

Handläggare

Ansvarig ledning

Uppföljning:

Datum: Ansvarig :

Ärendet avslutat den / 2_____

Instruktioner för förskolans dokumentation gällande *Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling*

Lagen avser att vara ett skydd för barn och elever. Kränkningar mot vuxen hanteras inte i denna lag utan i Arbetsmiljölagen och Diskrimineringslagen. Enligt de råd som kommit ut ska alla kränkningar utredas. Ibland kan det räcka att genom några få frågor få händelsen klarlagd och att situationen därefter kan anses uppklarad och utagerad medan det i andra fall kan bli en mycket mer långtgående utredningsskyldighet.

För att få en hjälp i att kunna se när det blivit en upprepning av kränkningar kan ni använda den enkla mallen ” Kontaktpersonens minnesanteckningar kring kränkande behandling ”.

När ni ser att ett ärende blivit **mer än bagatellartat** skall ni använda dokumentationsmallen. I dokumentationen ska man kunna läsa det som är av betydelse för ärendet och dokumentationen kring kränkningar/diskriminering ska sedan lämnas över till förskolechef. När ärendet är avslutat ska förskolans ledning i sin tur se till att ärendet diarieförs och arkiveras.

Överenskommelse mellan förskola och föräldrar rörande Likabehandlingsplan på Fortuna förskola

Vi har tagit del av och diskuterat innehållet i Likabehandlingsplanen och förskolans aktiva arbete mot kränkande behandling och stödjer det. Jag har också, i den mån det är möjligt, diskuterat innehållet med mitt barn.

Datum.....

Underskrift vårdnadshavare.....

Namnförtydligande.....

Jag har tagit del av innehållet i Likabehandlingsplanen och förskolans aktiva arbete mot kränkande behandling och stödjer det. Jag har dock några synpunkter/förslag till förbättringar inför framtiden som jag redovisar nedan.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Datum.....

Namn vårdnadshavare.....

Namnförtydligande.....